

Hjalmar Branting: Tal på första maj 1901

Talare
Hjalmar Branting
Riksdagsman

Datum
1 maj 1901

Plats
Stockholm

- 1 Första maj, från början förbehållen 8-timmarskravet, har af förhållandenas
makt
blifvit i vårt land ägnad åt arbetareklassens alla lifsfrågor. Och då nu hos oss en
stor
5 fråga trängt sig dominerande fram, skall första maj visa hvad arbetarne däri
tänka
och vilja.

- Hur har försvarsfrågan blifvit så brännande? Det finns däri förståndsmoment,
10 som
gjort sig gällande nu. Vi ha t.ex. sett stora nationer, som inom egna gränser
upprätthålla en viss frihet, likväl trampa svagare folk under fötterna. Inom vårt
 eget
land ha vi sett rikedomar börja exploateras, som en dag kunde locka till liknande
15 röfvarebragder. Ty kapitalismen känner ingen annan gud än pänningen och har
 icke
något annat fosterland än det, där rikedom står att vinna. (Bifall).

- Men dessa mera aflägsna faror skulle dock knappast ha gjort ett sådant intryck
20 utan
den känslöstämning, som uppstått, då vi sett huru vårt gamla broderland
Finland
trampats under fötterna, det svenska folket har icke kunnat undgå att med en
 beklämd känsla af egna ovissa framtidsöden iakttaga detta det ryska tsarväldets
25 framfart.

- Märk väl: det är icke det ryska folket, utan den ryska despotismen, som utgör en
fara
för all vesterländsk civilisation. Allt hvad frihetssinne har i hela Europa har
30 också

klart för sig denna fara och skänker sin lefvande sympati åt despotismens hjältemodiga motståndare inom Ryssland själf.

35 Nu ser det också ut som om den nye industrialismen, då den skapat den nya
ryska
arbetareklassen, omsider gifvit det behöfliga stödet för den unga intelligens, som
där
vill gå despotismens mara in på lifvet. (Applåder). Vår hela ärliga medkänsla bör
40 stå
på dessa kämpars sida, de svenska arbetarne skola icke tveka att instämma i de
opinionsyttringar, som det internationella proletariatet i dessa dagar världen
rundt
afgifva för sina så tappert kämpande ryska kamrater. (Bifall).

45 Men så länge detta ryska tsarvälde ännu består måste vi svenskar tänka på att
hålla
lås för vårt eget hus. Dock icke må därför de gamla militärdoktrinernas män tro
sig
50 ensamma herrar, med sina dogmer om lång kasärnöfningstid, maskinmässig
exercis
o. v.[s?] v. Vi ha erfarenheten, hela historien till stöd på vår sida, att denna
militära
dogmatism icke håller streck. Det har hittills alltid varit en kraftig folkanda, som
55 när
det verkligen gällt räddat nationerna. Och så lär det bli äfven i framtiden. (Starkt
bifall).

Ser man till detta då blir vår försvarsfråga något oändligt mycket mer, än hvad
60 den
regering tror, som aldrig lärt sig att se annat än i smått. Det gäller här att lägga
hufvudvikten på att skapa ett enigt folk, som vill lefva och icke dö, som vill hålla
obrottsligt samman för att krossa fienden, det må nu vara kossacker [kosacker]
utifrån eller Borås-kossacker härhemma. (Bra).

65 Men just därför får här icke ett förslag fuskas igenom, som endast betryggar det
militära väldet, men lämnar å sido allt det andra, det väsentliga. Nej, uppskof
det är nu
folkets första bud, och folket fordrar att riksdagen, det vill här säga andra

kammaren,
har mod att stå solidariskt just med folket samt icke låter sig drifva med lock
eller
75 pock. Gör andra kammaren sin enkla plikt, måste det omsider bli klart äfven för
de
maktegende att frågan är större än de velat se, att det kräfves ej blott en
härordning,
utan lika viktigt folkliga garantier, och att målet skall vara medvetet och klart en
80 verklig natione[1] samling.

Härtill är första budet den allmänna rösträtten. Gifves den, då skola förvisso
också
de djupa leden villigt åtaga sig nödvändiga bördor då de på samma gång känns
att
85 dem gifvits ett fosterland. Med den allmänna rösträtten skola vi sedan i alla
riktningar kunna bygga vidare upp vårt fädernesland, verka för att det blir bättre
stäl[1]t för dem, som nu få bära dagens tunga och hetta. Ett lefve därför för den
allmänna rösträtten!

90 **Källa**

<div>Hämtat från Social-Demokraten 2 maj 1901. Finns digitaliserad hos tidningar.kb.se.</div>

Taggar

1 maj, Första maj, Politiska tal, Socialdemokraterna

95 **URI**

<https://www.svenskatal.se/tale/hjalmar-branting-tal-pa-forsta-maj-1901>

100

105